

HOE HALEN WE DE PLANNING VAN DE KRW?

De implementatie van de Europese Kaderrichtlijn Water – zie het voorafgaande artikel – vereist dat er in 2009 stroomgebiedbeheersplannen worden vastgesteld. Is dat haalbaar? Alleen als we pragmatisch genoeg zijn om niet alles tegelijk te willen.

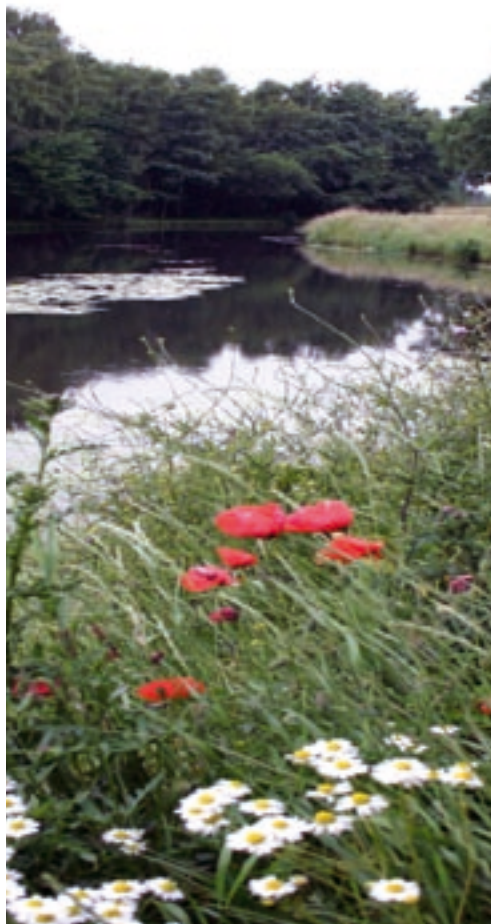
Sibout Nooteboom & David de Smit

Er is geen blauwdruk voor het proces dat in 2009 moet leiden tot het vaststellen van stroomgebiedbeheersplannen (doelen en maatregelpakketten) die door alle bestuurslagen worden gedragen. In het verleden maakte ieder bestuur zijn eigen plannen en stemde die zo op elkaar af. Nu moet het allemaal parallel aan elkaar gebeuren, en dat is helemaal nieuw. Het is bovendien erg complex. In elk stroomgebied bevinden zich tientallen overheden die met elkaar moeten werken aan een samenhangend maatregelenpakket. De ene overheid beschikt over kosteneffectieve mogelijkheden, de andere overheid profiteert daarvan. Het is niet alleen een ingewikkeld watersysteem met tal van moeilijk grijpbare (diffuse) vervuilingbronnen, maar ook een bestuurlijke puzzel om het eens te worden over waterkwaliteitsambities, maatregelenpakketten en de financiering daarvan. Zeker omdat veel bestuurders die gaan over vervuilingbronnen (vooral in het kabinet) primair andere dingen aan hun hoofd hebben.

Drie dimensies

Toch moet hiervoor een oplossing komen, en door de geringe tijd die er nog is zal op de één of andere manier de complexiteit van de puzzel gereduceerd moeten worden. Welke aanknopingspunten zijn er voor complexiteitsreductie en welke oplossingsrichtingen horen daarbij? Nadere analyse leert dat er een aantal vrijheden in bestuurlijke keuzes is; de bestuurlijke ruimte kent drie dimensies:

- **Tijd:** het water hoeft niet in één keer schoon te zijn. In 2015 en in 2027 volgen er nog twee rondes waarin besloten kan worden tot aanvullende maatregelen.
- **Ambitieniveau:** de weg naar de norm kan langs verschillende tussendoelen lopen, bijvoorbeeld een grote sprong in de eerste planperiode en kleinere stapjes in de daarop volgende planperiodes.
- **Ruimte:** niet elk waterlichaam of deelgebied hoeft op hetzelfde moment eenzelfde doelbereik te hebben.

Water hoeft niet in één keer schoon. Foto: Peter de Koning

Deze driedeling biedt de mogelijkheden voor complexiteitsreductie: niet proberen alles tegelijk aan te pakken, maar eerst keuzes maken in één dimensie en dan in de andere. Zo kan worden begonnen met keuzes in de ruimte, bijvoorbeeld voor deelstroomgebieden of nog kleinere gebieden waar relatief veel bereikt kan worden doordat het ecosysteem relatief kwetsbaar is of het aantal beheerders en vervuilers relatief gering, of maatregelen relatief goedkoop. Daarna is per deelgebied de keuze van een passende doelrealisatie

in 2015 (met een doorkijk naar 2021 en 2027) aan de orde. Als de beheerders en vervuilers in het proces betrokken willen worden en er zicht ontstaat op een effectief regionaal pakket, kan dit leiden tot extra maatregelen. Hier is het mogelijk onzekerheden te reduceren door bijvoorbeeld een vervuilingbron die van bovenstrooms komt, of die alleen maar (inter)nationaal kan worden aangestuurd, even uit de vergelijking te halen en te veronderstellen dat die in een latere ronde aan bod zal komen. Uitvoering van het regionale bod kan dan eventueel ook afhankelijk gesteld worden van latere besluitvorming op (inter)nationaal niveau – rijk en EU moeten hun deel van een kosteneffectieve bijdrage doen.

Samen optrekken

Het is belangrijk dat er op bestuurlijk niveau een discussie is over deze dilemma's en hoe we samen optrekken naar Brussel. Niemand is gebaat bij struisvogelpolitiek; bijvoorbeeld ontkennen dat de verkokering in Den Haag ertoe leidt dat op zichzelf kosteneffectieve maatregelen uitblijven. De druk op de ministeries die vervuilers kunnen aansturen moet vanuit de regio's komen. Maar je moet ook realistisch blijven. Hetzelfde geldt voor financieringsconstructies voor maatregelen waar 'een ander' van profiteert. Deze hebben tijd nodig om te groeien. Het is belangrijk dat ambtelijk discussies over dit proces gevoerd blijven worden, maar ook dat dit valt binnen een bestuurlijk kader voor het samen optrekken richting Brussel. Dat is op zichzelf een reden om het niet te complex te maken. Geef aan wat je in 2008 voor elkaar krijgt, en wat in de volgende rondes, en waarom. ■

Sibout Nooteboom (06-54245093; sibout.nooteboom@dvh.nl) en David de Smit (033-4682243; david.desmit@dvh.nl) zijn werkzaam bij DHV.